

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt XVII. De Vvisbicio iterum carcere, & sanctimonia illorum qui eo tenebantur, quamdiu inter se concordēs vixere. Cruda illic insectatione vexatur Guillelmus. Defensione Sacerdotum octodecim apud ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

nus quem foedius coeteris, lacerant, quod autem Vvarsono probra illa in Patres, vna odij contra illos concepti dictaret libido, ipsemet antea Guillelmo Arkinsonio testatus fuerat, ex quo per literas idem didicit Blaxuellus, se nempe quæ scripserat in Ioannem Gerardum portenta scelerum, scire non modo esse falsissima, sed nec tanto in homine, veris similia, vulgasse nihilominus tanquam vera in eius odium, & conditionis eius velut pœnam, nempe quod esset Iesuita. Guillelmi Vvestoni custos hæreticus Vvisbicensi carcere detenti, cum ad ea legendo peruenisset quæ illis in libeticis Vvarsonus de Guillelmo narrat propudiosa, & prorsus indigna, librum à se itatus proiecit, mentiri librum, & libri auctorem iureiurando vociferans, cum ipse tot annos Guillelmi vitam præsens obseruasset, comperissetque tam insontem, & sanctum, vt fide licet ab eo diuersus, hunc tamen sibi apud Deum intercessorem expeteret. Sed hæc vsque ad annum 1599. indicta sunt, cui ex rebus Vvestoni perspicuitas accedet maior nos illum in carcere reuisamus, retexamusque vitam quam illic annis ab hinc duodecim transegit, curue inde fuerit in locum peiorem traductus.

De Vvisbicio iterum carcere, & sanctimonia illorum qui eo tenebantur, quamdiu inter se concordare vixere. Cruda illic insectatione vexatur Guillelmus. Defensione Sacerdotum octodecim apud summum Pontificem laudatur. Apud Consiliarios Regios calumniam passus, Londinum transfertur, & carceraria crypta arumnosissima conditur. Infelicissimus illorum qui eum vexauerant exitus.

CAPVT XVII.

VISBICIJ carceris diuersa ergastula in Cantabrigiæ insalubri, & planitie nuper statuimus, restagnationibus aquarum obnoxia, quæ latè ex mari refluxæ in cæcas lentè moriuntur, & putrescunt lacunas cœlumque vitiant. Captorum ergastula siue cubicula cingit castrum muris item, & fossa præcinctum; intus, quod olim à Præsule habitatum, nunc somnitorum conclauium reliquæ vete-

Ggg

res, plusque ruinarum quam fabricæ. Has ante Vvestonum viri magni habitatione sua virtutibus, & morte pretiosissima consecrarant, Thomas Vvatsonus Lincolmensis Præsul; Ioannes Fecknamus, Abbas Vvestminteriensis; Vvodius Reginae Mariæ à confessionibus Sacerdos, pluresque alij. Incolebant tristia rudera triginta quinque vt plurimum, seu morte, seu perpetuis damnati miseris; viua certè omnes inter parietinas pensiles sepulchra Quidam suo in cauo soli; nonnulli cum sociis. Clausi omnes tam arctè primis sex annis quos egit ibidem Vvestonus, vt egrederentur nunquam nisi omnes simul, idque ad prandium vnamque ad mensam, cuius vnum ad caput accumbebat Graius vxor ad alterum, ne quid super mensam clam iis, dici posset. Graius porrò curator carceris, homo ferus, & bilis accerrimæ Puritanus; ab Catholica vero tam pertinacibus odiis auersus vt profiteretur demens, si sibi constaret, nisi apud Papistas Dei gratiam, & salutem nusquam reperiri, sibi tamen futurum opratius damnatum mori, quam Papistam seruari, & viuere, Cuius impiissimi voti homo nequam, compos factus, vitam pessimam morte clausit, qua suos etiam Puritanos grauissimè terruit; sed filiola suæ, pridem feliciter nutantis conuersionem integrè absoluit. Virgo erat Vrsula nomine acuto ingenio puella, Calvinum solita lectitare, aliosque erroris patrij scriptores, & ab suis audiri, obseruarique instar prophetidis: sensim illam sermones qui ab Catholicis de Religione mouebantur; tum de sua cum ipsis hæresi contentiuncula; parentis denique Puritani obfirmata in exitium rabies, errorum suorum fecere apprimè consciam, planeque inimicam. Parens mente illam, ac vita, vt pro Catholica se palam gerere deprehendit, doloris impatientia, prope in amentiam decidit, & frustra conatus miseratione, ac lamentis eam à proposito reuocare, die quadam furens, capillis correptam ingulaturus instabat misera, si culter ad manum quem poscebat fuisset. Illa ex eius elapsa manibus, in vicum aufugit Protestantibus habitatum, vbi vnus illi occurrens Catholicus, illo in pago residuus, receptum domi suæ dedit, moxque illuc fuga ereptam subduxit vbi vitæ, & conscientia securæ, virtutum omnium documentum omnibus, extitit, sed tolerantia præsertim, cum morbis grauissimis ita conflictata, vt acquiesceret iis læta & beata velut diuinæ voluntati. Diuini quoque patrocinij est seruata F. Thomæ Pondo vita, (de quo nos libro huius historię priori sat fusè) accumbebat is inter alios Vvisbici, cum lacunar suo pte depressum pondere vetustas cariola putrefactis deiecit trabibus; oppressura omnino ruinis Pondum, nisi præter consuetum, media illa hora abfuisset. Quod ne casu factum putaretur, sed peculiari Dei nutu, de lacunari corruente, tantum parieti affixum pendit incolome, quantum erat necesse vt subiectum altare vmbellæ instar protegeret, nec damni quicquam ex ruina sensit, quisquid illic facti erat xpositum. Sed iam carcerem repetamus.

Iuri dicundo Præfecti quatuor Londino missi, potestate propria carceri præerant; qui extraordinarias ad causas, viros prudentes duodecim Vvisbico pago in consilium adsciscerent: affari clausos fas erat nemini, nisi ministellis

nistellis acturis de Religione, & piorum stipem qua sustinebantur ad eos ferentibus. Sub serum diei occludendis portis, & ponti ductario tollendo præsto erat sub signo manipulus peditum, quorum pars intus obseruabat, totam noctem pars castro circum ibat. Leges captis seruandæ, quæ multæ, quæ rigidæ prostabant illis publicè in cartacea tabula. Præfecti subinde introgressi perseruatione improuisa, omnes angulorum rimabantur fissuras; nunquam tamen felices tam infelicitè ut detegerent latebras quibus diuina ad sacrificium supellex condebatur, quod erat vnica afflictis consolationi. Affligebant enim maiorem in modum, contristabantque illos Puritani vicinis è pagis turmatim in castrum confluentes vt sua illic peragerent Orgia; & narrat Vvestonus supra mille interdum ab se recensitos cum suis iumentis, bibliorum onustis traductione vernacula Geneuensi, quam cum suam quisque exposuisset præ oculis, altercabantur iuicem, de sensu nunc eius, nunc alterius loci legitimo, cumque apud illos ad perfectam Theologi laudem sufficiat, esse Puritanum; conueniebant indiscriminatim in circulos, viri cum feminis, cum pueris senes, rustici, nobiles, Doctores prædicantes & promiscuo clamore digladiabantur, quærendo, exponendo, præbando, explodendo, tam inconditis vocibus & iratis, vt ab iis ad conuitia, à conuitiis ad manus veniretur, aded certum est & extra dubium, lumen illud beatum quo se quisque illorū iurat instinctum cœlitus à spiritu sancto, ad perspicendam paginarum sacrarum sententiam.

Exacto Vvestonus sexennio, alij citiùs à Præfectis, & custode improbitate precum denique exorarunt, vt miseriarum, & loci angustiis soluti custodia libera fruerentur, intra castrum dumtaxat ambitum; viserentur amicè à Catholicis quibusuis ad occasum solis; colloquerentur liberè, proculque arbitris; talarem induti clericalem, incederent, suaque, quod erat omnium maximum, Sacerdotum obirent officia, dum ne id fieret quibus temporibus Puritani suas ibidem cogebant synagogas. Igitur inter se statuunt tanto ambitu petitam, tanto concessam libertatem, in religiosi cœnobij disciplinam, formamque digerere, ad signum campani domestici omnia peragi; mira nullo iubente parentium obedientia; priuata munia, & quæ affluebat piorum largitas, & victus, omnia in commune. Stata prælectioni de Theologia Morali, de Scriptura Sacra, de linguis Græca, & Hebræa horæ. Concionibus præterea quibus ad pulpitem fingerentur priuatim tirones, & quibus publicè erudiretur auditor non infrequens. His longè fama celebratis, prodigio erat Angliæ vniuersæ Vvisbici carcer: de Doctoribus nihil dico, qui vsque ab Cantabria illuc ventitabant cum curioso lectorum iuuenum comitatu, disputatuti de Religionis capitibus; de Catholicis tantum ago quos sua vndique toto Regno mittebat pietas ad celebrandos partim anni dies augustiori cultu venerandos, & participanda sacerdotum mysteria; partim ad visendos confessione Christi iam nobilitatos; ex qua illorum carcer in religiosum euaserat locum, & piis peregrinationibus frequentandum. Grauißimorum de conscientia nodorum, ex eo Collegio solutiones quærebantur, & responsa scripturis Protestantium

reddenda, contententibus præsertim fas esse Catholicis eorum templa ritusque adire. Horum intus & foris tot ac tam vtilium diuinorum operum, vel auctor, vel magna pars Guillelmus Vvestonus, cum aliis de Societate, qui detinebantur eodem carcere, P. Thoma Mettamo qui vitam ibidem morte absoluit gloriosa anno 1592. Thoma Pondo habitatore illius carceris antiquo; Roberto Bickleyo etiam tum nouitio & tyrone, qui omnes operum quæ dixi curis cõmunibus addebant quæ Societati sunt propria, quoad locus ferret, meditationes; Examina; Exercitia S. Patris votorum instaurationes; collationes mutuas de rebus diuinis, & alia Collegiorum vsu trita.

Tam sanctus, & nobilis carcer; tam fructuosæ, ac celebris tota Europa famæ, nullus satis deploret, ac lamentetur dolor, quam fuerit in contraria omnia repente pessumdatas, illamque detestetur multitudinis conditionem miserrimam quæ stare in gradu perfectæ virtutis propterea nequit, quod perfecta virtus paucorum sit; valeatque plus vnus ad multos corrumpendos, quam multi ad vnum integritati amissæ reddendum. Quod gemit martyr Cyprianus ad Christi confessores scribens, eodem septos, iunctosque carcere, sed animis diffitos, & diuulsos, hoc sensit Vvisbicensis carcer. Mali huius Origo tres homuli, nullius doctrinæ, pretij, nominis. Proinde nec illos nẽmino, maloque historiam ominosis carere tribus vocabulis, quam ferre capitum inauspicatorum propriam mentionem. Primus ob sua haud sanè ferenda commerita, Roma pulsus à Cardinali Anglorum Patrono, gradum emit Doctoris in quadam Academia, contra summi Pontificis expressissimum mandatum, annique vnus qualicumque studio magnus Theologus, os suam Angliæ inferre ausus est. Tentus illico, & ad Cæcilium perductus ærarij præfectum, Turri Londinensi concluditur ex qua facile impetratum tulit, vt cum Guillelmo Vvhitaxero sua quædam de Religione conferret dubia; primas Theologiæ docendæ partes Vvhitaxerus in Cantabrigia sustinebat, indeque suo, Caluini, & Lutheri ore, in Catholicam veritatem, trifaux Cerberus adlatrabat. Hic suo cuiquam fratri, professione Prædicanti hominem committit integre dementandum, à quo paucis exinde mensibus Vvisbicum mittitur, vbi mox tanquam sol minora sydera defectione luminis sui damnat, prærogatiuam Doctoris, gradus insignibus confirmatam, tanto fastu, ac strepitu toties ostentans vt tantum non eius Academicum diploma affixum pectori præferret; quo ne frustra timere videretur, positas quæstiones, eò decidebat audentius quo erant intricatiores, etsi vt plurimum, aduersus communem aliorum sensum, ne se vel hoc ipso, vnum ex aliis fateretur, sed monstraret saltem solitudine illa singularem. Sic Graio morte horribili sublato cum substituisset Cæcilius hominem, iurisdictionis fines ultra fas porrigentem, & arrogantem sibi suo modulo maiora, nouus hic è tripode Doctor, vt anteuertet eius gratiam falsa sententia emere, pronuntiauit non licere modo, sed ex officio conscientiz habendum pro legitimo iudice personarum, causarumque Ecclesiasticarum. Sacerdotem ergo qui socium carceris Sacerdotem grauiter verberarat, effugiis haud seio quibusnam, sic

ab canonis pœna immunem statuit, vt nec anathemate solutus; nec conciliatus percusso Sacerdoti, nitentibus in oppositum locis pergeret diuina quam cœteri non timidius vsurpare. His & similibus cum non esset Vvestono liberum non obstare, in tantum furoris exarsit homo iracundus, vt eum quoties occurrisset morderet conuitiis, indoctum, temerarium, & hæreticum sugillans, eaque de illo & scribens, & in illum mouens, quæ statim referemus. Alter è tribus professione atreque medicus, suas opinor ob laudes egregias carceri addictus, pestem loco inuexit, nihil de Catholico retinens præter vocabulum, turbulentus, infamis, offensionum sator, & cum theologastro illo Doctore, Doctor quoque ipse in medicis, ita iunctus, vt vnua putares, nisi ex duplicibus quæ inferebant damnis sensisses duos esse. Tertius fuit, quem aiebam, Sacerdos, percussi reus Sacerdotis, Prædicantis olim apud Calvinistas ministerio functus; inde Catholicus, sed mutata in melius fide, inueterata Prædicantis vitia nequaquam exutus Religione Catholicus vita hæreticus, sic vino iram & cerebrum assidue mancipans, vt appareret impos sui. Ac principio quidem discors ab omnibus, post longè damnosius in triumviratum duobus cum aliis, concors, qua tripiti factione abduxere ad se alios tredecim ex triginta duobus quos diu carcer ille instituerat omni probitate. Nunc quotidianum istorum pensum, confabulari cum Protestantibus Vvisbici oppidi, ludere, commessari, sobrietatem aliorum, naso suspendere; quibus initiis, vt solet, in grauiora scelera, & offensiones exeuntibus, qui restabant probi nouemdecim, segregare se ab iis coacti sunt, ne reorum culpa infamarentur innocentes, crederenturque non diuersè ab iis viuere, à quibus non erant habitatione, tectoque diuisi. Conficiendæ rei modum inter se dum consulunt, anteuertuntur facto ab iis, eorum consilium iam subodoratis; & pudorem quem erant eiectione subituri, discessione vltronea præoccupantibus; in qua licet omnia inuasissent, tamen si communia, quæ minus erant incommoda, nec iis ad quietem, nisi humum nudam reliquam fecissent, vexarentque illos conuictorum, & oris maledici perpetua grandine, insimulantes superbæ, seditionis, & schismatis, leuius tamen hæc, ipsaque aded vitæ pericula ab iis ferebantur, quam dissoluta prauorum licentia, eiusque sibi pariter imputandæ, quod erat procliui, discrimen.

Seiunctum ergo intra muros, quantum interius potuit, merati locum, illic sibi præclarum operum ordinem formarunt, dignumque Sacerdotio, quo præter Pondum omnes præditi erant, & dignum hominibus mortem pro Christo quotidie operientibus. Ad delectum vnus qui cunctis præesset confluxere vltro in Vvestonum omnes, solus ipse, se contra omnibus obstitit, aiens sibi omnium minimo sat esse, quod vel vnus esset ex omnibus. Rem tamen ad se singulorum delatam literis probauit iussitque Garnetus, sed prudenti hac lege, ne præpositi nomine, sed directoris præesset Vvestonus; ne peculiari & proprio federet loco; ne cum potestate imperaret, aut reprehenderet, aut ius dissentientibus diceret. Suo solum consilio rogantes, & præsidio iuaret; quod etsi ferè plus nihilo concessimus.

exaggeratum est ab aduersariis magna mole, calumniantibus Vvestonum, qui dissidiis animorum, & discessione, monstrosam illam aucupatus esset Præfecturam, qua Religiosus Sacerdotibus secularibus præficiebatur. Tanto literarum per Angliam, & extra, Romam vsque comiteu, & strepitu querelæ perlatae sunt, vt Aquauiuæ Generali modestissimam sui rationem compelleretur Vvestonus exponere, & de suis illis Sacerdotibus sociis ad Clem. VIII. destinare, qui causas ederent, ob quas illum sibi præfici rogassent, quod cum minimè impetrarent, obtinuisse saltem illum Directorem, & velut speciem umbramque Præpositi: horum ex oculis & testimonio Sacerdotum habemus de sanctimonia Vvestoni, in Vvisbicensi custodia, de implacabili corporis odio & cruciamentis eius spontaneis, cum esset totus in alios melleus vultu serenus atque affabilis, licet compositus, & grauis ex longa vero tot annorum tolerantia palestra, patientiam adeptus, tam imperturbatum vt contumelias inter grauissimas nihil ei vnquam exciderit iratum, sed æquabilitatem animi, & colorem vultus eundem semper tenuerit. Testatus autem est sed aliquanto post Præfectus custos Turris Londinensis Papistarum quos ipse habuisset fuisse neminem patientia heroica Vvestono parem: somni erat paucarum horarum, ac ferè in tabulis storea instratis, noctis reliquum in preces ibat; quanto potro ardore pietatis conciones pararet orans, significabat copia lachrymarum quibus illi gemens plaudebat auditor: ægroti si aderant noctes apud illos exigebat insomnes sibi que hanc peculiarem reseruarat curam, vt iis necessaria omnia videret; nec se premi sinebat liberalitas eius misericors intra carceris angusta, porrigebat se in omnes, quicumque illam implorassent, suppeditabatque illi Deus ex larga piorum charitate, quo illis succurreret; vnde illud vt suum minimè asseruabat, sed primi egentis, qui cum id posceret, videbatur illi apud se depositum repetere potius quam rogare. Alienis vero sic erat solitus mederi incommodis, vt sua semper posthaberet, sibi que interdum mutuo ad victum necessaria sumeret, quod quæ habuerat omnia iam in pauperes erogasset. In ministerio animarum quantus esset longum sit referre, Hebræa, Græca, Theologiam morum, controuersias quæstionum, prædicationis sed veræ, & Apostolicæ artem nobis tradebat. Summus eius & præcipuus labor de perplexis atque inuolutis conscientia dubiis distinctè sanèque respondere, quæ huc toto è regno extricanda mittebantur; dare consilium in casus lubricos, periculosos, & nusquam non obuios, calamitosæ illius Christianitatis; & corroborare Catholicos, & consolari prolixis literis. Consulebatur enim velut oraculum in cunctis ad scientiam doctrinæ pietatisque spectantibus; adibatur præterea tanquam optimus patens, aut iis quos metus aut dolus transversos egerat in simulationem aliquam hæreticæ infidelitatis. Pandebat omnibus brachia & pectus, teneriterque cum iis flens, & dolens, eorum vulneribus medebatur, nihil ad vltimum spectari mirabilius poterat manipulo illo tredecim seditiosorum, in eum atque in nos iurato, sigillatim ac simul, insaniente in illum indignitate omni, quæ potest proiectæ conscientia hominibus in mentem

mentem venire. Vvestono ex alia parte prorsus immobili, nihilque in iis, aut ab iis dolente, præter offensionem Catholici populi, & Dei offensam. Imo illos inter se reconciliante, cum probris, minis, & prope manibus inuicem sæuirent, coramque genua flectente, vt mutuam ab iis inter se pacem exoraret, quamuis inter se placati, & concordēs, peius in illum quam ante fuerent. Tam longè attamen à pace illius turbanda aberant, vt illustri amico plurimum inuitanti ad fugam è carcere, quam illi parauerat, quo se ab illa improborum vexatione assidua liberaret, paucis responderit, se sibi, & aliis fructuosius in carcere degere quam extra carcerem.

His rationibus ad summum Pontificem suo munitis chirographo, Sacerdotes octodecim Vvisbicensi ex carcere testabantur Vvestonum se reluctantem licet delegisse, vt eius prudentia regerentur, nec se vllum censere vsque ab Indiis tanta veræ humilitatis laude clarum, tantum aberat vt posset calumnia fastus illius umbra ei officere. En nihilominus Vvestoni ipsius ex literis ad Præpositum Aquaiuiam, quibus ipsum coloribus aduersarij pingerent; quo nempe retro ab Indiis, nullus esset facinorosior; ad minas, inquit, vociferatus, & terrores, quibus perperuis infestamur, ad ipsas etiam carceris nostri fores, addidère famosas literas, & præcones qui fanda infanda nobis ideo affingunt vt populi odia, & indignationem plebeculæ contra nos incendant; cælatisque data opera dissidiorum causis falsas perfidiosè substituunt; quod simus hæretici, schismatici, avari, ambitiosi, & quid non? quod furens inuidia, & odij rabies, abominandum linguæ suggerere, auresque puerorum, virorum, feminarum, nullo discrimine omnium, quotidiana in nos maledicentia incestare, ac persuadere hominibus, nos esse mundo, & luce indignos. Sed vbi, quod multam sperauerant ad vexationes huiusmodi redimendas, redituos nos ad vitam non cum iis modo, sed ex iis agendam, nihil quicquam moueri, aliò consilia vertere; duos foris accersunt causæ huius cognitores, & Iudices quorum auctoritate compelleremur ad eos accedere. Horum alter Doctoris insignibus, scientiæ nomine, & canitie venerandus, nolens causa indicta, & partis alterius defensionibus inauditis pronuntiare de iure quæstionis tam indignè ab iis, & contumeliosè extrusus est, vt cælum versus attollens brachia, & velut extra se, repetens exclamaret *IESV! IESV!* & hoc cine est Catholicum esse; essetque vnus è nostris comitatu ad portam deducendus quoad eorum è manibus securus exisset] hoc suis literis Vvestonus. Quo factum, nisi potius votis ad Deum supplicibus, & patientiæ insuperabilis constanti argumento, vt ex aduersariis tredecim, respiscerent quatuor, & & in Vvestoni amplexum refugerent, cum mutua vtrunque consolatione. Ex nouem residuis peruersitatis suæ tenacibus cum duo aufugissent, alter ab suis ipsius propinquis tentus, vel miseriarum perpeffione absumptus contabuit, vel ab interitu proximè abfuit. Septem alij sic ab se distracti, vt quadrifariam scinderentur, vnus Episcopi Londinensis emissarius factus est, inter Sacerdotes rixarum fautor. Rodolphus Itel sacrilegè impudens, non modo ad hæreticos defecit, sed Prædicantis munus in iis obiuit. Me-

dicus quo peioris linguæ Vvestonus senserat neminem, dum manum sapremam calumniis admouet, quas cum suis in Patrem confarcinauerat subtypos mittendis; plaga duplici, de cælo ictus est. Primum enim repente obmutuit, sic deinde certo cerebro euersus vt stupidus fieret, cumque nihilominus diebus aliquot superstes documentum terroris in carcere vagaretur, improniso ictu instar cadaueris in tertam allisus, alienatusque ab se, & sensibus nullo poenitentis, & Christiani hominis dato indicio, animam eiecit; cuius porro in manus loquantur eius acta præterita. Longè interea Londini fœdior in Vvestonum surgebat tempestas, illorum septem fœta calumniis qui se posse illum recuperare socium desperarant, nec eius tamen poterant oculum, & censuram pati. Accusarant Vvestonum perduellionis in caput Reginae coniurati. Ad hoc secreta versare consilia cum Cardinali Caietano Anglorum tutelari; cumque tunc rebellij nihil; prodicionum nihil fingeretur cui non allineretur color aliquis à Papa, & Rege Hispaniæ quæsitum, vbi præsertim de Sacerdotibus & Catholicis ageretur, intexuere vtrumque accusationi, Vvestonus cum Sacerdotibus carceris sociis coniuratorum corpus credantur constare ad euertendam funditus Angliam. Probabiliter, nec ne, in securum itur. Iuris Præfecto Vvibici mandatur, Vvestonum cum tribus quos de nomine citabant Sacerdotibus Londinum transportet. Præfectus consultò tempus legit quo suum quisque extra carcerem simul discumberent. Adest stipatus armatorum manu, stansque media in porta rectus, Edmundum Vvestonum (nempe vt ante significauimus) Guillelmum, nomine accersit, tum duos Sacerdotes Egidium Arcerum, & Christophorum Southuortium. Postremò F. Thomam Pondum suo quemque tradens singulari custodi & proprio, à quo aliorum prohiberetur affatu, & accessu. Vacuum exinde perlustrans carcerem, quicquid libuit secum aufert, maximè literas, & scripta, & quicquid ad sacra pertinebat, sentibus vbertim, & deplorantibus orbitatem suam, quos parens optimus suo nudatos præsidio cogebatur furenti audaciæ aduersariorum discedens permittere. Hiems erat cruda; iter tridui Londinum, multis vt ea tempestate incommodis consitum præter molestias, quæ à trahentibus potius quam ducentibus accedebant. Londinum ingressi horas duas, inter solutissimi popelli scommata, & iocos quibus maximè Vvestonus petebatur ex Societatis habitu notus & inuisus præstolantur se tandem quid fieret. Coacti demum decreto consilij, suo quisque carcere clauditur. Vvestonum exceptit, tam horrenda, præter alias ærumnas ergastuli sui graueolentiâ; vt, quod ipsemet scribit, præfocaretur illius mephiti, sentiretque fore naturæ procliuius semel mori, quam diu in tantis durare miseris. Siue autem ad vnam custodiam seu magis ad cruciamentum aptus esset locus; capi somnus illic non poterat, nisi defectum vigilia, & viribus corpus, humi prostratum concidisset. Maligno lumine quod angustum mittebat balistaræ foramen fenestellæ, pænè oculos amisit. Diem totum ad eam applicitus, sacras perpetuo legebat, relegebatque paginas, vna illarum consuetudine beatus, adeoque in iis diu tritus,

vt diceretur omnes memoria tenere. Euoluto illic biennio custodem accepit paulo mitiorem, qui ascensum ei pandebat in tectum ergastulo imminens ad cernendum liberius cœlum, lucem viam captandam, & auram minimè pestilentem, sed corrumpebat beneficij gratiam, negligentia illius, & contemptu, inductum enim in superiorem prospectum cum recedens clausisset, ante quartam interdum noctis horam ad eum non redibat, cœlo interea, imbribus, frigore, aliisque iniuriis ingruente, quorum ei nullum dabatur leuamen præter sui cauum ergastuli cui denique restituebatur; interdum vero ibidem consistens à colluue hominum, ex editiori turrium vicinarum probris, & conuitorum grandine vexabatur, nonnunquam etiam faxorum. Quod patientiæ quæstuosum, & nobile studium decurrit Vvestonus ab anno 1559. ad Elizabethæ mortem, post quam cum multis aliis, Anglia pulsus est, nouo Rege Iacobo, exilium iis beneficij loco indulgente. Ex iis autem scelestis, & perfidis qui nostros atroci criminatione Vvisbico expulerant Vvestonum & Pondum; acerbo suo cum dolore, & ambitu suo cæsi quatuor minimè expectati, sed nec cogitati, quarto post mense aditère; magna proborum consolatione, grandique virtutum ac spiritus exemplo, quo splendere oportet homines, tam alta, & ardua professos.

Ab Secretario seu Scriba Reginae cassa consilia. Sacerdotum & Catholicorum vexatio incrudescit. Carcer, & mors P. Rugerij Filcockij. Annae Linnae virtutes, & merita, eiusque Germani Guillelmi Heighami; & P.D. à S. Marco ex venerabili ordine S. Benedicti.

C A P V T XVIII.

Novo cum seculo, noua exagitant Angliam de Religione, & summa rerum consilia, inania vtraque, mouentium imbecillitate; eam ob rem illa nisi leuidense non attingo, etsi mihi eius ex literis nota sint, qui multus in iis erat. Nitebantur hæc versatilibus fallaciis, & machinamentis iunioris Scribæ quem Elizabetha habebat à Secretis. Hic immensum quantum suo ingenio, & vsu rerum nonnullo confisus, potentiaque supra quam Secretarium deceret, in eam venit amentiam, vt putaret se posse amanuensis stylum sceptro Angliæ mutare. Ad hoc cœpit mouere de Arbella Stuarta in vxorem ducenda cum titularum iure multi-

H h h